

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕΑνεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

**Ι. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ
ΤΜΗΜΑΤΑ Β΄, Γ΄**

Ταχ. Δ/νση : Πανεπιστημίου 20
Ταχ. Κώδικας : 106 72, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 3614280
210 3614303
E-Mail : dideisep@aade.gr

ΠΡΟΣ: Ως πίνακας διανομής

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΔΑ:

Αριθ. ΦΕΚ: 3199 Β΄ /05-06-2024

Αθήνα, 29 Μαΐου 2024

Αριθ. Πρωτ.:Α.1088

**ΙΙ. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ &
Ε.Φ.Κ.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ Δ΄**

Ταχ. Δ/νση : Κηφισίας 124
Ταχ. Κώδικας : 115 26, Αθήνα
Τηλέφωνο : 2132112912, 905
E-mail : dtd@aade.gr
Url : www.aade.gr

Θέμα: Μεταβολή των κριτηρίων και των προϋποθέσεων καταχώρισης οφειλών στα βιβλία ανεπίδεκτων εισπραξης και ρύθμιση των χρονικών ορίων ισχύος των συνεπειών της καταχώρισης - Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α. 1232/2021 (Β΄ 4942) Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.

ΑΠΟΦΑΣΗ**Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α) Του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.4978/2022, Α΄ 190) και ιδίως του δευτέρου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 73 αυτού,
β) του ν.4820/2021 «Οργανικός νόμος του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλες ρυθμίσεις» (Α΄ 130) και ιδίως της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 10 καθώς και των άρθρων 132 και 211,
γ) του Κεφ. Α΄ «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του Μέρους Πρώτου του ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων

και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 94), και ιδίως της παρ. 6 του άρθρου 14 αυτού,

δ) του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58),

ε) του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143),

στ) του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (L 119),

ζ) της υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)» (Β' 4738),

η) του ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137),

θ) του άρθρου 81 του ν. 1892/1990 «Για τον εκσυγχρονισμό και την Ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α' 101),

ι) του π.δ. 16/1989 «Κανονισμός λειτουργίας Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) και των Τοπικών Γραφείων και καθήκοντα υπαλλήλων αυτών» (Α' 6).

2. Την υπό στοιχεία Α. 1232/20.10.2021 απόφαση του Διοικητή Α.Α.Δ.Ε. «Διαδικασία διάκρισης ληξιπροθέσμων οφειλών προς το Δημόσιο σε εισπράξιμες και ανεπίδεκτες είσπραξης – Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Β' 4942).

3. Την υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ. 1065199 ΕΞ 2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής “Με εντολή Διοικητή” σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης» (Β' 3886).

4. Την υπ. αρ. 1/20.1.2016 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 18), σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 41 του ν. 4389/2016, την υπ' αρ. 39/3/30.11.2017 απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. «Ανανέωση θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 689), καθώς και την υπό στοιχεία 5294 ΕΞ 2020/17.1.2020 απόφαση Υπουργού Οικονομικών «Ανανέωση της θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 27).

5. Την από 20-12-2023 σύμφωνη γνώμη της Πλήρους Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

6. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ**Άρθρο Μόνο**

1. Προστίθεται δεύτερο εδάφιο στην περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 1, τροποποιείται η περ. γ) της παρ. 1 και προστίθενται νέες παράγραφοι 4 και 5 στο άρθρο 1 της υπό στοιχεία Α.1232/2021 (Β' 4942) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, και το άρθρο 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1

Κριτήρια και προϋποθέσεις για το χαρακτηρισμό οφειλών ως ανεπίδεκτων είσπραξης

1. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο και οι συμβεβαιωμένες οφειλές προς τρίτους χαρακτηρίζονται ως ανεπίδεκτες είσπραξης, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα:

α) Έχουν ολοκληρωθεί οι έρευνες με βάση τα εκάστοτε πρόσφορα διαθέσιμα ηλεκτρονικά μέσα της Φορολογικής Διοίκησης και από τις έρευνες αυτές δεν διαπιστώθηκε η ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη και των συνυπόχρεων προσώπων ή διαπιστώθηκε η καθ' οιονδήποτε τρόπο εκποίηση των περιουσιακών τους στοιχείων που δεν υπόκεινται σε ακύρωση ή σε διάρρηξη κατά τα άρθρα 939 και επόμενα του Αστικού Κώδικα και ειδικότερα διαπιστώθηκε η ολοκλήρωση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών, ακινήτων ή απαιτήσεων κατά των ανωτέρω ευθυνόμενων προσώπων με επίσπευση του Δημοσίου ή τρίτων ή από τον εκκαθαριστή στο πλαίσιο της διαδικασίας εκκαθάρισης και η παύση των εργασιών της πτώχευσης, εφόσον έχει λάβει χώρα κήρυξη των ευθυνόμενων προσώπων σε πτώχευση, η οποία δεν έχει περατωθεί. Η εκμίσθωση τραπεζικής θυρίδας από οφειλέτη ή συνυπόχρεο πρόσωπο δεν κωλύει τον χαρακτηρισμό των οφειλών ως ανεπίδεκτων είσπραξης, ακόμα και πριν λάβει χώρα η διάρρηξη αυτής, εφόσον έχει ήδη επιβληθεί κατάσχεση στα χέρια τρίτου.

β) Έχει υποβληθεί αίτηση ποινικής δίωξης κατά τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 (Α' 43) σε όσες περιπτώσεις συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ή δεν είναι δυνατή η υποβολή αυτής.

γ) Έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος από ειδικά οριζόμενο ελεγκτή της αρμόδιας υπηρεσίας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, ο οποίος πιστοποιεί, με βάση ειδικά αιτιολογημένη έκθεση ελέγχου, ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περ.(α) και (β) και είναι αντικειμενικά αδύνατη η είσπραξη των οφειλών. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 4 ή της περ. (α) της παρ. 5, με την έκθεση ελέγχου πιστοποιείται, αντί της συνδρομής της περ. (α) της παρούσας παραγράφου, η συνδρομή των προϋποθέσεων των διατάξεων αυτών, κατά περίπτωση. Αν ο οφειλέτης ή συνυπόχρεος έχει αποβιώσει και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της περ. (β) της παρ. 5, ειδικά ως προς τον αποβιώσαντα οφειλέτη ή συνυπόχρεο πιστοποιείται μόνο η συνδρομή της περίπτωσης αυτής.

2. Για εταιρείες του τελούν υπό κρατικό έλεγχο ή στις οποίες ασκείται κρατική εποπτεία και οι οποίες τελούν υπό εκκαθάριση ή πτώχευση απαιτείται η αναγγελία του Δημοσίου στις διαδικασίες αυτές και η συνδρομή των περ. (β) και (γ) της προηγούμενης παρ. 1.

3. Για οφειλές που αφορούν κοινότητες ομογενειακών οργανώσεων που έχουν στην κυριότητά τους ελληνικά σχολεία στην αλλοδαπή απαιτείται η συνδρομή της περ. (γ) της παρ.1.

4. Κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στην περ. (α) της παρ. 1, χαρακτηρίζονται ως ανεπίδεκτες είσπραξης οφειλές παρά την ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη ή συνυπόχρεου προσώπου, αν για τα υφιστάμενα περιουσιακά στοιχεία συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η συνολική αξία της κυριότητας και των λοιπών εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων του οφειλέτη και των συνυπόχρεων προσώπων είναι ιδιαίτερα μικρής αξίας σε σχέση με τη συνολική βασική ληξιπρόθεσμη οφειλή, δεν υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του ύψους της οφειλής και σε κάθε περίπτωση το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, όπως η αξία αυτή προκύπτει, κατά σειρά, από εκτίμηση πιστοποιημένου εκτιμητή, όπου υπάρχει, ή από το ποσό του αθροίσματος της φορολογητέας αξίας των δικαιωμάτων αυτών για τον υπολογισμό του ΕΝΦΙΑ σύμφωνα με το ν. 4223/2013, όπως αυτό προκύπτει από την τελευταία συντεθείσα πράξη προσδιορισμού φόρου, ή από την έκθεση κατάσχεσης. Αν συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου αλλά η συνολική αξία της κυριότητας και των λοιπών εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων του οφειλέτη και των συνυπόχρεων προσώπων υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, ως ανεπίδεκτη είσπραξης χαρακτηρίζεται η οφειλή που απομένει μετά την αφαίρεση του διπλάσιου ποσού της αξίας αυτών. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, ο χαρακτηρισμός οφειλών ως ανεπίδεκτων είσπραξης γίνεται κατά σειρά παλαιότητας, από την παλαιότερη οφειλή προς τη νεότερη, με κριτήριο τον χρόνο καταχώρισης της οφειλής στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων.

β) Η συνολική αξία της κινητής περιουσίας του οφειλέτη και των συνυπόχρεων προσώπων είναι ιδιαίτερα μικρής αξίας σε σχέση με το ύψος της συνολικής βασικής ληξιπρόθεσμης οφειλής και δεν υπερβαίνει το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, όπως η αξία αυτή προκύπτει, κατά σειρά, από εκτίμηση πιστοποιημένου εκτιμητή ή από την έκθεση κατάσχεσης.

5. Κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στην περ. (α) της παρ. 1, ως ανεπίδεκτες είσπραξης χαρακτηρίζονται οφειλές και στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα ετών από την υπαγωγή της επιχείρησης του οφειλέτη, φυσικού ή νομικού προσώπου, σε διαδικασία ειδικής εκκαθάρισης ή από τη λύση του νομικού προσώπου και η τρέχουσα συνολική αξία του ενεργητικού της υπό εκκαθάριση περιουσίας και της περιουσίας των συνυπόχρεων προσώπων είναι ιδιαίτερα μικρής αξίας σε σχέση με τη συνολική βασική ληξιπρόθεσμη οφειλή, η οποία δεν υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του ύψους της οφειλής και σε κάθε περίπτωση το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Αν συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου αλλά η τρέχουσα συνολική αξία του ενεργητικού της υπό εκκαθάριση περιουσίας και της

περιουσίας των συνυπόχρεων προσώπων υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, ως ανεπίδεκτη είσπραξης χαρακτηρίζεται η οφειλή που απομένει μετά την αφαίρεση του διπλάσιου ποσού της αξίας αυτών, κατ' ανάλογη εφαρμογή του τρίτου εδαφίου της περ. (α) της παρ. 4 του παρόντος άρθρου. Για την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων, ο υπολογισμός της αξίας του ενεργητικού της υπό εκκαθάριση περιουσίας γίνεται με βάση βεβαίωση του εκκαθαριστή, ενώ για τα συνυπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 4. Οι διατάξεις της παρούσας περίπτωσης εφαρμόζονται μόνο για οφειλές που γεννήθηκαν ή ανάγονται σε χρόνο έως την έναρξη της διαδικασίας εκκαθάρισης, ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσής τους, και έχουν αναγγελθεί σε αυτή.

β) Αν ο οφειλέτης ή συνυπόχρεο πρόσωπο απεβίωσε χωρίς να καταλείπει οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο και ο επιζών σύζυγος ή μέρος συμφώνου συμβίωσης, τα τέκνα του οφειλέτη καθώς και οι εκ διαθήκης κληρονόμοι αυτού αποποιήθηκαν την επαχθείσα κληρονομιά. Στην περίπτωση αυτή, για το χαρακτηρισμό οφειλής ως ανεπίδεκτης είσπραξης, δεν απαιτείται έρευνα και επίσπευση της διαδικασίας είσπραξης σε βάρος των λοιπών κληρονόμων του αποβιώσαντος».

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 5 της υπό στοιχεία Α. 1232/2021 (Β' 4942) απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, η περ. (δ) δεν εφαρμόζεται σε οφειλότες για τους οποίους εκκρεμεί διαδικασία εκκαθάρισης σύμφωνα με την περ. (α) της παρ. 5 του άρθρου 1 και οι περ. (β), (γ) και (δ) δεν εφαρμόζονται σε κληρονόμους του αποβιώσαντος της περ. (β) της παρ. 5 του άρθρου 1.».

3. Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης ισχύουν από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Α. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Αποδέκτες Πινάκων Γ' και Δ'
2. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής
3. Διεύθυνση Επικοινωνίας
4. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΑΔΕ

Β. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες Πίνακα Α' (πλην των αποδεκτών προς ενέργεια)
2. Ελεγκτικό Συνέδριο
3. Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών
4. Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
5. Γραφείο Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
6. Γραφείο Γ. Γ. Φορολογικής Πολιτικής

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας
3. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης
4. Διεύθυνση Διαδικασιών Εισπράξεων και Επιστροφών- Τμήματα Β-Γ, Γραμματεία